

KOORGELEIDE

Uitgave van de Sint-Gregoriusvereniging in het bisdom Roermond

nummer 1
april 2013

INHOUDSOPGAVE:

Prelude.....	1
Van het secretariaat.....	2
Duwen en trekken.....	5
Dag van de kerkmuziek.....	7
God loven zonder woorden.....	8
Vanaf de orgelbank.....	10
Schilderen met klankkleuren.....	11
Salariëring.....	13
Toelichting Muziekbladen.....	14
DO-UT-DES Muziekbladen	
Activiteiten.....	19
Zelfs de 8 ^{ste} mis.....	20
Digitale manuscripten.....	22
Jeugdkoor.....	24
Roderick van Attekum.....	26
In Memoriam Hans Besselink.....	27
80 jaar kerkmuziek.....	28
Pauselijke onderscheidingen.....	29
Nootzaken.....	30
VNK-Nieuws.....	31
Jubilarissen uit 2012.....	32

OMSLAG:

Bij gelegenheid van de verkiezing van Paus Franciscus een foto van de Sixtijnse Kapel. Een bijzondere plek waar politiek, religie en cultuur gedurende vele eeuwen hun stempel hebben gedrukt op ons wereldbeeld.

REDACTIE:

Ad Voesten
Drs. E. Smeets
Marian Verstappen (secr.)

E-mail:
koorgeleide@home.nl.

Postadres:
Postbus 470, 6040 AL Roermond

PRELUDE

Onze koningin gaat! Leve de Koning. Een enkele uitgever ziet onmiddellijk zijn commerciële kansen schoon en haalt het "Domine salvam fac Reginam" van Adrianus Giessen (1843-1916) uit Wanroij in een aangepaste mannelijke versie weer van een stoffige zolder.

De Paus gaat! Leve de nieuwe Paus. Bliksemingslag en meteorietregen, in vroeger tijden vast en zeker als voortekens gezien van goedkeuring dan wel afkeuring, zullen aan dit feit niets veranderen.

En in Limburg gaat de NSGV! Leve de SGV. In ons bisdom heeft het bestuur van de NSGV besloten om als eerste in Nederland gevolg te geven aan de wens van de kerkprovincie om de vereniging te decentraliseren. We zijn nu voortaan de Sint Gregoriusvereniging in het bisdom Roermond. Het "ennetje" (N) is er van af. In deze moderne tijd vinden wij als bestuur dat kleinschaligheid onze slagvaardigheid vergroot.

Door de nieuwe organisatiestructuur zijn er ook nieuwe mogelijkheden en kansen ontstaan om de kerkmuziek in onze provincie en wellicht ook daarbuiten te promoten en impulsen te geven. U merkt het misschien aan de wijze waarop de vereniging hernieuwd contact met u zoekt via de presentatiebijeenkomsten van de studiemappen en door middel van Koorgeleide.

Immers de SGV is er voor U. Niet belerend, of autoritair maar adviserend en vooruitwijzend. Laten we hopen dat zowel de nieuwe Koning, de nieuwe Paus en de nieuwe SVG kunnen uitdragen waar ons christelijk geloof voor staat. Verdraagzaamheid, bemoediging en hoop.

De redactie

Het volgende nummer van Koorgeleide verschijnt eind augustus. Kopij kunt u inleveren vóór 1 augustus via **koorgeleide@home.nl** of SGV Bisdom Roermond, t.a.v. Koorgeleide, postbus 470, 6040 AL Roermond.

Een actueel adressenbestand is zowel voor u als voor ons van groot belang. Mocht de adressering van het koorsecretariaat niet (meer) juist zijn, gelieve dit dan z.s.m. te melden aan mevrouw T.Simons-Veerkamp, haar e-mailadres:

tresveerkamp@home.nl

En anders per post: SGV bisdom Roermond, t.a.v. mevrouw T. Simons-Veerkamp, postbus 470, 6040 AL Roermond.

VAN HET SECRETARIAAT

OPRICHTING ZELFSTANDIGE DIOCESANE SINT-GREGORIUSVERENIGING

Binnen de Nederlandse rooms-katholieke Bisschoppenconferentie heeft in 2011 een herbezinning plaats gevonden over de inrichting van de Beleidssector Liturgie. Dit heeft ertoe geleid dat de bisschoppen de verantwoordelijkheid voor de kerkmuziek hebben toevertrouwd aan de Nationale Raad voor de Liturgie, respectievelijk de Beleidssector Liturgie.

Door deze veranderde verantwoordelijkheid mag de Nederlandse Sint-Gregoriusvereniging het niet langer tot haar taak rekenen 'op gezag van de bisschoppen' de kerkmuziek en het kerkmuzikale beleid te behartigen, hetgeen zich ook uitstrekt tot de bij die vereniging behorende diocesane afdelingen.

Aangezien de bisschoppen het echter van groot belang achten dat op diocesaan niveau een structuur in stand wordt gehouden die goede diensten kan bewijzen aan de kerkmuziek is besloten dat elke bisschop in zijn bisdom conceptstatuten zal aanbieden die leiden tot het oprichten van een diocesane organisatie ter behartiging van de belangen van de kerkmuziek.

Ter uitvoering van het besluit van de Bisschoppenconferentie en op wens van de bisschop van Roermond is op 17 december j.l. bij notariële akte de Sint-Gregoriusvereniging in het bisdom Roermond (SGV) opgericht.

Deze vereniging vervangt de diocesane afdeling van de (landelijke) Nederlandse Sint-Gregoriusvereniging.

De nieuwe vereniging heeft tot doel in samenhang met de R.K. godsdienst, op gezag en onder leiding van de bisschop van Roermond, de studie en de beoefening van de muzikanten dienste van de liturgie te bevorderen alsmede daarover te waken volgens de geldende voorschriften en bepalingen van de rooms-katholieke Kerk in het algemeen en van het bisdom Roermond in het bijzonder.

BESTUUR

De bisschoppelijk vicaris voor liturgie en kerkmuziek, Mgr. René Maessen is ambtshalve voorzitter van de nieuwe vereniging.

De huidige bestuursleden zijn door de bisschop van Roermond benoemd tot leden van de Algemene Vergadering van de nieuwe vereniging.

Voorts is door de bisschop pastoor drs. Ed Smeets benoemd tot vicevoorzitter en is diaken Roderick van Attekum benoemd tot lid van de Algemene Vergadering.

DIGITALE WIJZIGINGEN

In verband met de nieuwe bestuursstructuur en de daarmee verband houdende statutaire naamswijziging zijn ook het e-mailadres en de site gewijzigd. Het nieuwe e-mailadres luidt sgv@bisdom-roermond.nl en de nieuwe (tevens geheel vernieuwde) site kunt u vinden onder www.sgv-roermond.nl.

UITVOERING BELEIDSPAN 2010-2015. STUDIEMAPPEN.

Door de werkgroep Liturgische Muziek zijn twee nieuwe studiemappen voor dirigenten en organisten uitgegeven: de map 'Veni Creator Spiritus', met gezangen voor Hemelvaart en Pinksteren en de map 'Cibavit eos' met gezangen voor Witte Donderdag en Sacramentsdag. Ook dit jaar bezoekt op onderstaande data een bestuursdelegatie van de SGV samen met pastoor drs. Ed Smeets en Ad Voesten de onderstaande dekenaten/koorkringen om de nieuwe studiemappen aan te bieden en te promoten:

- 13 april het dekenaat Sittard
- 20 april de koorkring Venlo-Tegelen
- 11 mei de koorkringen Helden en Horst
- 15 juni de koorkring Weert
- 29 juni de koorkring Venray Gennep

UIT DE KOORKRINGEN

Als opvolger van pastoor I. Crasborn is pastoor J. Boon toegetreden tot het bestuur van de koorkring Venray-Gennep. De heer J. Bour heeft de heer Herpers opgevolgd als voorzitter van de koorkring Landgraaf.

DAG VAN DE KERKMUZIEK

Nog ver weg maar toch alvast om te noteren in uw agenda: Op zondag 20 oktober wordt in de kathedraal in Roermond voor de eerste keer een "Dag van de kerkmuziek" georganiseerd. Het wordt een ontmoetingsdag voor alle koorzangers in Limburg met workshops en veel samenzang. Nadere details volgen nog.

LIMBURGS ORGELNIEUWS

Het bestuur van de Koninklijke Vereniging voor Organisten en Kerkmusici (KVOK), afdeling Limburg is voornemens een periodiek 'Limburgs Orgelnieuws' uit te geven. Degenen die dit blad wensen te ontvangen worden verzocht hun e-mailadres met verzoek om toezending te sturen naar: sniekers@12move.nl

BASISCURSUS GREGORIAANS

Op 23 februari is in Houthem-Sint Gerlach een basiscursus gregoriaans gestart. Op zes zaterdagen kunnen de cursisten kennis maken met de basisbeginselen van het gregoriaans. De cursus kent een theoretisch gedeelte maar zal vooral met veel zingen worden ingevuld. Er zal aandacht geschonken worden aan de geschiedenis van het gregoriaans, de liturgie, de notatie van het gregoriaans en stemvorming. De docenten zijn mgr. dr. F. Kurris, pastoor drs. E. Smeets, Ine Janssen-Widdershoven, Hans Heykers en Jo Louppen. Maar liefst 72 cursisten nemen aan deze cursus deel! In de herfst van dit jaar of in het voorjaar 2014 zal een soortgelijke cursus gegeven worden in Noord Limburg.

CURSUS GREGORIAANS VOOR GEVORDERDEN

Op 12 maart is aan 12 deelnemers van de negende cursus Gregoriaans voor Gevorderden te Stramproy het certificaat uitgereikt. Cursusleider was wederom Cyriel Tonnaer.

CANTORCURSUS

Als voorzanger slaat de cantor een belangrijke brug tussen voorganger, lector, koor en volk en is hij een belangrijke animator van een actieve deelname aan de liturgie.

De Sint-Gregoriusvereniging organiseert in Zuid- en Midden Limburg een cantor cursus in 't Stift, Salvatorplein 2, (gelegen naast de basiliek) 6116 HE te Susteren.

De lessen worden gegeven op zaterdag 14-9, 21-9, 28-9, 5-10, 12-10, 19-10, 26-10, 2-11, 9-11 en 16-11 van 09.30 uur tot 12.30 uur (incl. half uur pauze).

We gaan ervan uit dat de kandidaten vanuit en ten bate van hun parochie(s) de cursus volgen. Ook andere geïnteresseerden zijn welkom.

Van de cantor wordt verwacht dat hij/zij betrokken is bij de liturgische vieringen van kerk of parochie, een redelijk aangenaam stemgeluid heeft, dat hij/zij bereid is zich stemtechnisch nader te vormen en een liturgische spiritualiteit bezit dan wel zich deze wil verwerven.

Tijdens de cursus zal aandacht geschonken worden aan zang, muzikale vorming, liturgie en spiritualiteit van de cantor, Nederlandse liturgische zang en de weerslag daarvan in de gangbare bundels, met grote aandacht voor de concrete praktijk.

De kosten bedragen € 150,- incl. cursusmateriaal en koffie/thee. We gaan ervan uit dat (een bijdrage in) het cursusgeld gedragen wordt door de eigen parochie.

De docenten zijn Ad Voesten, pastoor drs. Ed Smeets en Ine Janssen-Widdershoven.

Info en aanmelding bij pastoor Ed Smeets (ed.smeets@hetnet.nl) of SGV Roermond 0475-386725 op werkdagen tussen 14.00 en 17.00 uur of sgv@bisdom-roermond.nl.

Jacq. Hoorens, secretaris

'DUWEN EN TREKKEN'

Koorgeleide heeft de laatste tijd een gedaanteverandering ondergaan. Zowel qua layout als ook inhoudelijk. Dat is niet onopgemerkt gebleven. In andere contactbladen werd Koorgeleide lezenswaardig genoemd, te meer daar het behalve relevante informatie vanuit de vereniging zelf vooral gevuld was met een breed scala aan columnachtige bijdragen van vaste schrijvers.

Columnachtig. Zo willen we als SGV wellicht ook zijn. Er worden opmerkingen gemaakt over de praktijk van de kerkmuziek in ons bisdom. En die opmerkingen kunnen positief zijn, dan ook weer eens kritisch, soms met humor of anekdotisch. Maar: columnachtig. De SGV is er zich ten volle van bewust dat het toch niet overkomt als je 'van bovenaf iets zou willen opleggen'. Veel meer werkt het als je probeert te inspireren. Dat laatste overigens proberen we steevast te doen op veel terreinen. Niet op de laatste plaats op de presentatiebijeenkomsten van de studiemappen. Dat er dan toch mensen zijn die per definitie alles wat we pogen te doen als directief ervaren en daar fel tegen ageren, hetzij met de tong dan wel met de pen, dat mag wat ons betreft. Al klopt er niks van wat ze beweren, zeggen wij dan weer...

Columnachtig. Daarover nadenkende kwam bij mij de werktitel 'Duwen en trekken' boven. Dat lijkt me een zinvolle 'rubriek'. Ik heb contacten met veel koren en evenveel contacten met veel collega pastoors. 'Duwen en trekken' dekt toch wel de lading, als je soms hoort wat koren van pastoor en kerkbestuur verwachten en omgekeerd wat pastoor en kerkbestuur van het koor verwachten. 'Duwen en trekken' geldt in praktijk ook vaak voor alle bestuurlijke kwesties die er binnen koren spelen. Of als koren moeten samenwerken met andere koren dan wel met de plaatselijke harmonie of fanfare, omdat het aantal missen met Kerstmis daartoe noopt. Sowieso is Kerstmis en het korenrooster in veel parochies volop 'duwen en trekken'. Als we als SGV alle vragen en opmerkingen en klachten die ons daaromtrent bereiken zouden verfilmen, dan moet je denken aan een serie als Don Camillo met z'n burgemeester Peppone. En overigens, de argumenten die in al die kwesties over en weer gebruikt worden, vullen met gemak een zeer gemakkelijke scheurkalender.

Maar 'duwen en trekken' drukt ook ergens een grote zorgzaamheid uit: als er niet meer 'geduwd en getrokken' wordt aan liturgie en kerkmuziek door alle participanten op dat gebied, dan zou het spoedig een dode boel worden. Terwijl liturgie nou juist een levend gebeuren zou moeten zijn!

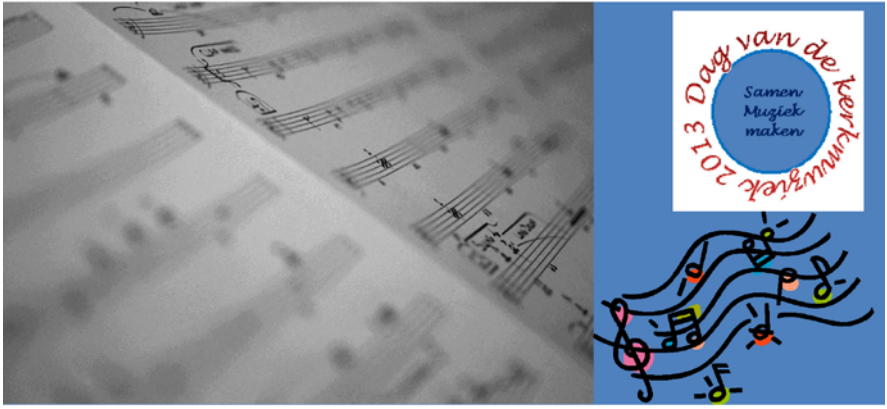
'Duwen en trekken' dus. Mijn eerste bijdrage in deze rubriek geldt het geduw en getrek tussen koorzang en volkszang. Menige koorzanger en organist kijkt meewarig neer op volkszang.

'Gei koeër vandaag? Nae, ut is *mer* volkszang!' Terwijl – we vieren dit jaar de vijftigste verjaardag van de opening van Vaticanum II – terwijl het nou juist in de herziening van de liturgie zo bedoeld was dat die twee naast elkaar zouden kunnen bestaan, en wel in dezelfde viering. Sterker nog: de eerste graad van wat je zou (*excusez le mot*) 'moeten' zingen zijn de liturgische recitatieven, met name de dialogen tussen priester en allen. Maar niet zelden is het zo dat het koor zich in de viool geworpen heeft om een meerstemmige mis te zingen met bijbehorende grote zangstukken, maar dan het 'Amen' van het kruisteken of het 'Et cum spiritu tuo' van de begroeting niet kan zingen! Dat is jammer! En erg! Waarom niet even ergens op een repetitie die zaken een keer doorgenomen, zodat je als koor inderdaad de liturgie zingt, in plaats van *in of rond* de mis zingt. De praktijk leert toch dat meerstemmig koor en volkszang elkaar over en weer goed kunnen verrijken. Met het grote mannenkoor in mijn parochie doen we het al jaren zo: het koor geeft er de voorkeur aan de wisselende gezangen te zingen en daarop te focussen, terwijl cantor met koor en hele kerk de vaste gezangen zingt van de meest eenvoudige gregoriaanse mis. Het werkt liturgisch heel goed!

'Duwen en trekken' rond de volkszang geldt ook de organist van de volkszang. Er zijn er nog die zeggen dat het 'maar' volkszang is, met een liedje aan het begin en aan het einde. De ene week 'Zingt voor de Heer van liefde en trouw' en de volgende zondag 'Heel de aarde'. Maar er zijn er ook die om zijn en het begeleiden van de volkszang (terecht) als topsport zijn gaan beschouwen. Speel al die acclamaties en gezangen maar eens, als het gaat om een volledig verzorgde gezongen liturgie! Begeleid maar eens een modale psalm! Niet zelden komt het voor dat de organist halverwege het vers de draad kwijt is en op het einde het een en ander opvangt met een vol en vooral veel te lang akkoord in een allesbehalve modale toonsoort. Dan wordt het pas echt duwen en trekken voor de cantor om dan de tekst nog met gepaste expressie neer te zetten. Laat de cantor het in dat geval z'n voorzang zonder begeleiding doen, dat komt de zang als geheel ten goede. Nergens geldt 'duwen en trekken' meer dan juist in het spannende samenspel tussen cantor en organist om de zaak gelijk te krijgen! Kom je trouwens nooit uit als je je niet van te voren bedenkt dat je samen aan het dansen bent. Ik dans niet, maar het schijnt zo te zijn dat de een leidt en de ander volgt. Duidelijk. Anders lig je daar. Met z'n tweeën.

Conclusie: er is nog heel wat 'te duwen en te trekken'. Gelukkig...

Ed Smeets

Beste Jongens en meisjes en kinderkoor dirigenten

De Dankje wel dag voor kinder- en jeugdkoren van 2013 wordt gecombineerd met de dag van de kerkmuziek.

Hierdoor kunnen we jullie een weekend aanbieden waarin we veel samen muziek en plezier maken. Koorleden die ook een blaasinstrument bespelen kunnen dit meenemen om dit weekend tot een nog groter muzikaal spektakel te maken.

*Zin om een heel weekend samen muziek en plezier te maken ?
Dit kan op zaterdag 19 en zondag 20 oktober 2013 in Montfort.*

Dit weekend wordt officieel geopend met een prachtige H. Mis die door jullie allemaal samen verzorgd gaat worden.

De afsluiting is op zondagmiddag waar we een spetterend concert zullen verzorgen. Ouders worden om 14.30 uitgenodigd voor koffie en daarna kunnen ze genieten van een prachtig concert.

Willen dirigenten of ouders die kunnen helpen en/of slapen dit weekend dit ook even doorgeven.

Waar: Kerk Montfort

Deelname is gratis

Tijd: zaterdag 19 oktober van 13.30 tot zondag 20 oktober rond 17.00

*Opgeven voor 25 april bij Nicole Wilms-Gielkens
e-mail: inforiwigimuziek.com
tel: 0475-302148*

*Graag naam, adres, geboorte datum, telefoon en evt. allergie vermelden.
Ook het soort blaasinstrument en de stemming graag doorgeven indien van toepassing.*

Zelf meenemen: slaapzak, luchtbed/ matras toiletartikelen ook handdoek

GOD LOVEN ZONDER WOORDEN

God loven zonder woorden.

Liturgische instrumentale muziek

Spreeken over liturgische muziek kan niet zonder deze te verbinden aan de liturgische riten. Liturgische instrumentale muziek heeft, zoals een liturgische symboolhandeling, een verwijzend karakter.

In onze liturgische praktijk wordt instrumentale muziek vaak gebruikt om sommige riten te begeleiden, zoals de processie met de gaven of de communie, of nog bij het toedienen van het vormsel. Lovend of ingehouden, jubelend of op de achtergrond: instrumentale muziek kan de diepere betekenis van een ritus onthullen of accentueren, de waarde van een gebaar ondersteunen, een sprekende invulling geven aan de duur van het gebeuren, feeststemming tot uitdrukking brengen, de juiste achtergrond creëren om stil te staan, een sfeer van bezinning oproepen en meditatie ondersteunen, en doorheen dit alles: zelf gebed worden. Hieruit kunnen we reeds een aantal functies afleiden die de muziek die in de liturgie gebruikt wordt, moet vervullen.

Dienstbaar

Op de eerste plaats kiezen we instrumentale muziek die niet alle aandacht opeist, maar het verdraagt om in een groter verband geplaatst te worden, om de aandacht te delen. Muziek die zodanig sterk of dominant is dat het onmogelijk is om er niet naar te luisteren,

zal het heel moeilijk hebben om liturgische muziek te worden. Zulke muziek staat immers op zichzelf, en kan moeilijk of niet ten dienste staan van een groter geheel waarin zij binnengebracht wordt.

Mysterion

Op de tweede plaats is het muziek die, zodra zij deel uitmaakt van de liturgie, een zeer specifieke rol krijgt, namelijk: naar iets anders verwijzen dan haarzelf. Net als alle instrumentale muziek opent zij weliswaar een onbestemde ruimte van betekenissen die zij zelf oproept, van gevoelens en ervaringen die zij teweeg brengt. Maar eenmaal binnen het domein van het godsgeloof wordt zij voor de gelovige lot "sacrament". Haar rol treedt met andere woorden ver buiten de betekenis die onmiddellijk waarneembaar of navertelbaar is.

Teken van samenspraak

In derde instantie is het muziek die geschikt is om bruggenbouwer te zijn tussen het grote verhaal waarin wij als christenen staan, en onze persoonlijke ervaring in de wereld waarin we leven. Muziek slaat de brug van onze mensengeschiedenis naar Gods geschiedenis. De kerkvaders noemden muziek niet voor niets 'donum Dei', geschenk van God. Waar muziek werkelijk liturgische muziek wordt, kunnen gelovigen haar inderdaad gaan beleven als donum Dei. Precies daarom vindt men zo zelden hedendaagse muziek

uit de jongerencultuur die erin slaagt op dezelfde manier te functioneren als liturgische kerkmuziek.

Aan elk onderdeel van de liturgie beantwoordt een muzikaal genre, dat zo gekozen wordt dat het de ritus zo betekenisvol en doeltreffend mogelijk maakt. Er is - helaas? - weinig moderne muziek die een vierende gemeenschap kan laten voelen, beseffen, ervaren dat er meer is dan wat zij waarneemt in het hier en nu.

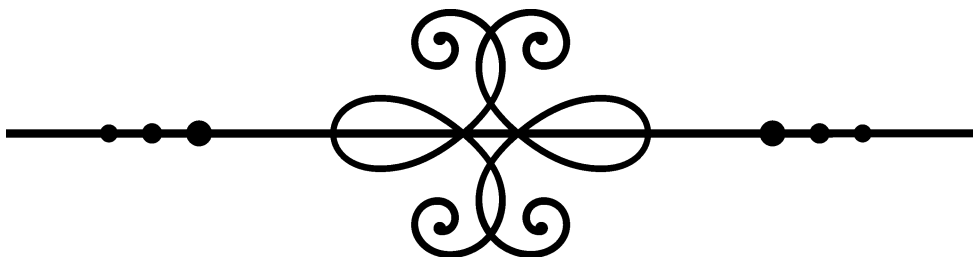
Samengevat

Goede instrumentale liturgische muziek fungeert dus niet als didactisch middel, niet als ontspannende, niet als esthetische toevoeging aan de liturgie. In de liturgie heeft de muziek altijd de totale mens op het oog en zijn ontmoeting met God en Jezus Christus, te midden een gelovige gemeenschap.

Jos Bielen – Averbode

Overgenomen uit Zacheus.

Thuiskomen in de liturgie 2012-2013, nr. 2

VANAF DE ORGELBANK

“Le rossignol” en ander gevleugelte

Wie kent het niet. De verassing achter de registerknop “Le rossignol”(de nachtegaal). Door een bakje gevuld met water wordt lucht door een pijpje geblazen en een fluitend/gorgelend geluid opgewekt dat ons aan een nachtegaal moet doen denken. Soms lijkt het wel of vogels en kerkruidtes elkaar opzoeken. En dan bedoel ik niet alleen de Heilige Geest in de gedaante van een duif. Ik kan me nog herinne-

ren dat er een koppel tortelduiven onze kerk, en vooral de orgelkas, had uitgekozen om gezellig samen te zijn. Tijdens een eucharistieviering kon je dan ook regelmatig tijdens de orgelklanken een toegevoegd “roekoe-roekoe” beluisteren. En regelmatig moest het kerkvolk bukken wegens laag overvliegend gevleugelte. De zondagse kleren van een ieder liep voortdurend gevaar. Verwoede pogingen om ze weg te krijgen mislukten keer op keer. Boze tongen beweren dat de pastoor uiteindelijk, in het geheim, zelf het koppeltje in alle vroegte met twee welgemikte schoten aan de Heilige Geest heeft overgedragen. Dit verhaal berust natuurlijk op pure fantasie van de zijdelings betrokkenen.

Lang geleden moest ik een keer een orgelbespeling houden in het pittoreske plaatsje Thorn. Vlak voor aanvang van de bespeling viel het op dat er telkens bij het laten klinken van één specifieke pedaaltoon, deze niet aansprak en er sprake was van gekras en gepiep. Nu ben ik niet zo’n goede organist maar dit lag duidelijk niet aan mij. Bij nader onderzoek ontdekten we een merel die met zijn kopje paniekerig uit de opsnede van een orgelpijp naar buiten keek en door mijn spel regelmatig de wind van onderen kreeg. Het arme beest zat natuurlijk klemvast. We hebben toen met vereende krachten de frontpijp er uitgehaald en op de kop gehouden en daarbij de vogel zijn welverdiende vrijheid teruggegeven.

Ook de torenkraaien dragen hun steentje bij. Letterlijk zelfs. Soms is het naar de kerkdeur lopen een ontwijken van vallende steentjes/noten die door deze vogels van grote hoogte naar beneden worden gemikt. Gods schepping is een wonderlijk en kleurrijk geheel. Vogels, muizen, vleermuizen, houtworm en boktor. Het voelt zich blijkbaar in onze kerken allemaal thuis. De deuren van Zijn Kerk staan vaak open en (hopelijk) voor iedereen van goede wil. Dan is het ook niet verwonderlijk dat er wel eens rare vogels in onze kerken rondvliegen.

Ad Voesten

PS Mocht u in de tuin een merel hebben gehoord die het thema van de ciaccona in f van Johann Pachelbel kon fluiten, kwam hij vast uit Thorn!

SCHILDEREN MET KLANKKLEUREN

Een van de bijzondere kenmerken van een pijporgel is de mogelijkheid om met een veelheid van klanken te spelen. Allerlei individuele geluiden van verschillende karakters (registers) die met elkaar samen kunnen versmelten tot iets nieuws. De mogelijkheden om te variëren kunnen enorm uitgebreid zijn, afhankelijk van de grootte van het instrument (aantal registers). Van heel luid tot uiterst zacht en van een intieme liefelijkheid tot een knetterende fanfare. Het spreekt voor zich dat de nodige basiskennis over de aard van het registreren noodzakelijk is. Registreren is: het orgel zo instellen dat er een klank wordt voortgebracht die recht doet aan de gespeelde muziek.

De verschillende individuele registers hebben eigen namen die vaak ontleend zijn aan oude (middeleeuwse) instrumenten. Bijvoorbeeld "kromhoorn", "bazuin", "ruispijp" of gewoon "fluit". Er zijn namen die we op elk orgel tegenkomen maar in klank nooit precies hetzelfde zullen zijn. Dat maakt elk orgel uniek. Het is tenslotte ambachts(hand)werk. Toch kunnen we vier basisklanken (registerfamilies met een zelfde klankopbouw) in een orgel terugvinden. Ingedeeld aan de hand van hun bouwwijze.

De "prestanten"

De "fluiten"

De "strijkers"

De "tongwerken"

Elk van bovengenoemd pijpwerk heeft een geheel eigen karakter.

De prestanten, gedragen en solide. De fluiten,

liefelijk en rond van toon. De strijkers week en zacht. En de tongwerken, snaterend en opvallend. Registers behorende aan eenzelfde familie klinken samen altijd homogeen. Binnen de familie heerst als het ware klankveiligheid. Toch kunnen de families zich onderling uitstekend mengen. Maar pas op! Het botsen van karakters ligt dan op de loer. Je zult moeten weten welke personen uit de verschillende families samen door één deur kunnen.

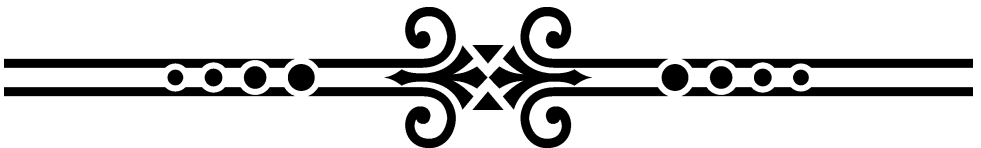
Het basisregister van nagenoeg elk orgel is de - Prestant 8' – Het cijfersymbool geeft aan dat de orgelpijp op de laagste toon van het klavier acht voeten lang is. Een voet is een oude lengtemaat. Ooit letterlijk de gemiddelde lengte van een menselijke voet. (Met puntige schoen.) De precieze maatvoering was dan ook in elke regio afwijkend. In de orgelbouw is één voet ongeveer 30 cm. Als de tonen hoger gaan, worden de pijpen korter. Het volgende bijpassende familielid is het octaaf 4' register ook prestant 4' genoemd. Het register klinkt een octaaf hoger dan de prestant 8'. Als ze samen ingeschakeld zijn spelen we dus in octaven. Op één toets klinken twee pijpen met een octaaf verschil in hoogte.

Wij ervaren dat echter niet als storend. Wie niet al te nauw luistert, heeft het idee dat er maar één toon klinkt. Dat komt door het vakmanschap van de orgelbouwer die een registerfamilie kan laten versmelten tot een perfect geheel. Je kunt het vergelijken met de ideale pastoor in de ideale parochie die met zijn vakmanschap en inzet de parochianen samen laat werken in harmonie! Naast de 8' (acht voet) en 4' zijn er ook nog de 2' en de 1'. Bijvoorbeeld octaaf 2' en siflet 1' genoemd. De fluiten komen ook op bovengenoemde voet hoogtes voor. De strijkers worden in 8' hoogtes gebouwd. En de tongwerken in 8'en 4' uitvoeringen. Uitzonderingen daargelaten. Probeer in eerste instantie bovengenoemde familierelaties maar eens te doorgronden op uw eigen orgel.

Een goede kennis en voorstellingsvermogen van de afzonderlijke klankgroepen van het instrument zullen het registreren zeker vergemakkelijken.

De volgende Koorgeleide besteden we aandacht aan de wat "afwijkende" familieleden!

Ad Voesten

SALARIËRING KERKMUSICI

In 2012 is nadere invulling gegeven aan de honoreringsbedragen, zoals deze door de belangenorganisaties KDOV en KNTV met de bisdommen zijn overeengekomen.

De honorering per uur wordt vastgesteld naar bevoegdheid en naar de uitoefening van de gecombineerde dan wel enkelvoudige functie. In de genoemde bedragen is de voorbereidingstijd inbegrepen.

Met de KDOV en KNTV is, voor de kerkmusici met de bevoegdheid I, II of III een honorering afgesproken met een uitloop naar dienstjaren (op termijn betreft dit 10 dienstjaren). Per 1 januari 2013 gelden de volgende uurtarieven:

Dienstjaren	Dirigent of Organist			Dirigent en Organist		
	Bev. III	Bev. II	Bev. I	Bev. III	Bev. II	Bev. I
1	19,70	22,75	25,45	30,60	35,45	40,25
2	20,20	23,55	26,50	30,70	36,25	41,25
3	20,75	24,39	27,50	32,20	37,05	42,25
4	21,25	25,05	28,55	32,70	37,90	43,30
5	21,75	25,85	29,55	33,25	38,70	44,30
6 of meer	22,25	26,60	30,60	33,75	39,50	45,35

Voor in 2013 in dienst tredende kerkmusici betekent dit dat zij in trede 1 (Dienstjaar 1) beginnen. Voor reeds in dienst zijnde kerkmusici is trede 6 (Dienstjaar 6 of meer) van toepassing.

Het bruto uurtarief van de kerkmusicus die niet valt onder een van bovenstaande bevoegdheidscategorieën, maar die niettemin een arbeidscontract heeft gesloten met de parochie, luidt als volgt:

Niveau	Dirigent en Organist	Dirigent of Organist
A	27,65	18,50
B	18,50	12,55

TOELICHTING

DO-UT-DES MUZIEKBLADEN

Onder deze naam biedt de Sint-Gregoriusvereniging de kerkkoren en kerkmusici van de parochies in het bisdom Roermond nieuwe composities aan.

De naam is enerzijds muzikaal, anderzijds vormt zij een latijnse zin. Vertaald luidt deze: "ik geef opdat jij zult geven".

Getransponeerd naar onze intentie betekent dit zoveel als: wij als diocesane SGV bieden U

deze muziekbladen aan opdat U er gebruik van zult maken en dit wellicht zult honoreren met een bijdrage ter bestrijding van de onkosten.

U mag de koorcomposities legaal kopiëren en vergroten.

Vriendelijk verzoek: Wilt U wel ons secretariaat hiervan met een briefkaart op de hoogte stellen!

Wederom een psalm. Psalm 30, een lied ter gelegenheid van de inwijding van de tempel. De Joodse traditie begint in het morgengebed met psalm 30. Een lied door Koning David toegewijd aan de Heilige Tempel die door zijn zoon Salomo gebouwd werd.

Een loflied aan de Heer sprekend van bevrijding, genade en blijdschap en overwinning van alle ellende.

Geschreven vanuit de zelf opgelegde criteria, eenvoud in melodie en begeleiding en eenvoud in uitvoeringswijze. Met als doel de psalmuitvoering voor de koorpraktijk zo laagdrempelig mogelijk te maken en hopelijk muzikaal toch nog aantrekkelijk.

Het lied dient rustig gezongen te worden. De 3/8 en 6/8 maat nodigen nogal eens uit om het tempo wat op te drijven. Let er op dat de tekst te allen tijde de ruimte krijgt om tot klinken te komen. Verstaanbaarheid komt op de eerste plaats. Op het woord "bevrijd" in het refrein altijd een tikje vertragen voordat de zin herhaald wordt door "Allen".

A.V.

U ZAL IK LOVEN, HEER

Uit Psalm 30 (29)

Vz/Allen

Ad Voesten
Ad W. Bronkhorst

Rustig

U zal ik lo-ven, Heer, want Gij hebt mij be - vrijd. U zal ik lo-ven, Heer, want

6 Gij hebt mij be - vrijd. ————— Vz. U zal ik lo - ven, Heer, want

12 Gij hebt mij be - vrijd, ————— Gij hebt mijn vij - an - den niet la - ten

19

ze - ge - vie - ren. Heer, uit het do - den - rijk hebt Gij mijn ziel ver -

26

lost, Gij hebt mij los - ge - maakt van die te gra - ve da - len

34 Vz./Allen

U zal ik lo - ven, Heer, want Gij hebt mij be - vrijd. U zal ik lo - ven, Heer, want

39 Vz.

Gij hebt mij be - vrijd. — Be - zingt de Heer dan met mij, —

46

al — zijn — vro - men, en dankt zijn Naam — die

53

hoog ver - he - ven is. Zijn toorn duurt kort maar zijn ge -

60

na - de le - vens - lang, de a - vond brengt — ge - ween, — de och - tend

67

Vz./Allen

blijd - schap. U zal ik lo - ven, Heer, want Gij hebt mij be - vrijd. U zal ik

74

lo - ven, Heer, want Gij hebt mij be - vrijd.

ACTIVITEITENAGENDA

Uitreiking studiemappen:

13 april het dekenaat Sittard.

20 april de koorkring Venlo-Tegelen.

11 mei de koorkringen Helden en Horst.

15 juni de koorkring Weert.

29 juni de koorkring Venray Gennep.

Plechtige clustermis

Op 13 april is er een plechtige clustermis te Buggenum.

Celebrant Mgr.Wiertz, concelebranten: deken Maessen en de parochiepriesters.

Gezamenlijke mis Koorkring Heythuysen

Op 19.30 uur is in de St.Nicolaaskerk te Heythuysen een mis die wordt opgeluisterd door koren uit de v.m. koorkring. Celebrant is deken R.Maessen, concelebranten: de parochiepriesters. Een kinderkoor verzorgt de vaste gezangen, koren uit de verschillende parochies de wisselende gezangen.

Masterclass voor organisten

Van 24 tot en met 27 juni a.s. organiseert het Conservatorium Maastricht in samenwerking met de stichting 'Pro Organo' voor de eerste maal de *Organ Academy Maastricht*. Het thema is *'17de tot en met 20ste eeuwse Franse orgelmuziek in verbinding met het gregoriaans'*.

Doelgroep: orgelstudenten conservatoria en professionele organisten. De masterclasses vinden plaats op het Séverin-orgel in O.L.V.-Basiliek en op het Picard/Franssen/Pereboom/Verschueren-orgel in de Sint-Servaasbasiliek.

Docenten: Dr. Alphons Kurris (workshop gregoriaans zingen), Dr. Frans Jespers (lezing), Hans Leenders (workshop gregoriaans zingen en masterclass), Bine Bryndorf (masterclass), Marcel Verheggen (lezingen en masterclass)

Info: hans.leenders@zuyd.nl of marcel.verheggen@zuyd.nl

Organiseert u zelf kerkmuzikale activiteiten zoals koreninstructie-avonden of -middagen, speciale eucharistievieringen, dekenale ontmoetingen, cursussen et cetera, dan kunt u deze doorgeven via koorgeleide@home.nl of het secretariaat van de SGV-Bisdom Roermond, postbus 470, 6040 AL Roermond.

'ZELFS DE ACHTSTE MIS LAAT ZICH MOOI ZINGEN'

Het was in mijn thuisparochie in Beek dat ik de kerkmuziek heb leren kennen. Zowel het kerkkoor dat trouw de zondagse hoogmis mooi verzorgde, alsook de latere mis op zondagmorgen, met volkszang. Leren kennen en zeer waarderen. Het was in mijn seminarietijd later dat die waardering groeide, en wel door kennis van zaken. En het samengaan van het aldaar gedoeerde en het in de parochie beleefde is mijn liefde voor de kerkmuziek geboren en getogen.

Dat voor de kerkmuziek. Aan klassieke muziek heb ik nooit wat aan gevonden. Vroeger zeker niet, maar ook als beginnend kapelaan niet. Vroeger sowieso niet. Langdradig gedoe. Maar toen vond ik ook nog niks aan de koningin, de cultuur, de politiek, en ook aan de paus niet – om effe te zien wel, maar als het eenmaal begon met toespraken... Om nog maar te zwijgen van de pastoor z'n preken in de kerk. Ik kon me dus goed inleven dat een dochter van een kerkmeester laatst zei: 'Wat dae pestoer in die kirk toch lang moelen deet...'

Dus grote symfonieën waren nooit aan mij besteed. Dat was in één klap om toen een keer 's avonds heel laat op tv het Concertgebouworkest de eerste van Mahler speelde. Meer specifiek: toen het langs kwam op tv speelden ze juist de dodenmars uit de eerste van Mahler. Mooi. Indrukwekkend of adembenemend mooi. Zowel de muziek als de uitvoering. Wat je met muziek al niet kunt zeggen. Wat kan de dood mooi zijn! En dan ga je luisteren. Wat is de rest van dat stuk dan? Ook mooi. Heel erg mooi. Heeft die Mahler er nog meer geschreven? Jawel, en zelfs elke maandag komt er op tv eentje langs. Wekenlang. Ik heb al de andere symfonieën week na week gezien en vooral gehoord en bleef er graag lang voor op. En dan rol je stilaan van het een in het ander. Of beter: dan ontrolt zich een muzikale wereld, die ik eerder nooit gekend heb. En dan gaat het hard: Mahler, Beethoven, Händel en noem ze allemaal maar op. Je leert het waarderen, omdat je het hebt leren kennen. Wat je niet kent, kun je ook niet liefhebben. Maar als je het leert kennen, dan wil je meer: meer horen en meer weten, om het meer en intenser te beleven.

Wat ik er mee wil zeggen, is dit. Er is zoveel mooie muziek, ook liturgische. Maar je moet het weten! Mijn liefde voor de kerkmuziek mag ik samen met de SGV uitdragen op tal van terreinen, niet in de laatste plaats in cursus- en vormingswerk. Er zit zo'n wereld aan wetenswaardigheden achter de liturgische muziek: we zitten op een goudmijn, alleen beseffen we het af en toe niet of te weinig. De SGV zet er zich graag voor in om het bekend te maken, niet in de laatste plaats in het samenstellen van de studiemappen voor kerkkoren en de er bij behorende presentaties in de dekenaten!

En muziek moet goed en mooi uitgevoerd worden, zoals dat Concertgebouworkest dat deed met die Mahler. Kijk eens op Youtube hoe je diezelfde Mahler ook hoort spelen: daar kweek je geen liefde voor muziek mee! Binnen de SGV leeft het besef dat muziek niet alleen goed moet zijn maar vooral ook goed verzorgd en mooi. Om het met een pure gregorianist te zeggen: 'Ich glaube das mann sogar die VIlle Messe irgendwie doch schön singen kann!'

Ed Smeets

GEVRAAGD: TWEEDEHANDS PIJPORGEL UIT EEN GESLOTEN OF TE SLUITEN KERK

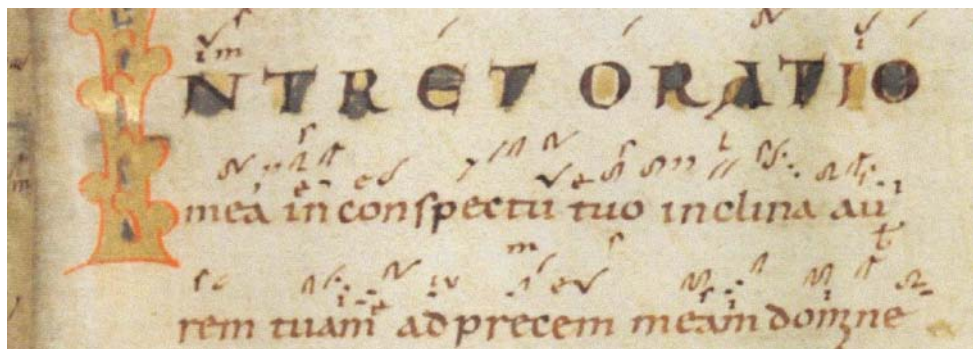
Het te kopen orgel moeten beschikken over de volgende speelmogelijkheden:

- 2 manualen en een pedaal, elk met eigen registers (geen unit systeem);
- De benodigde omvang van de manualen: van C tot en met f''' (g''');
- De benodigde omvang van het pedaal: twee en een half octaaf, van C tot en met f' ;
- Mijn voorkeur gaat uit naar een mechanisch orgel, maar een electro-pneumatisch instrument komt ook in aanmerking.

E.M.G.Jordaan
Appartement 1002
197 Boulevard Davout
75020 Paris
France
Tel.: 00.33.143.61.87.64

INHOUDSOVERZICHT MANUSCRIPTEN EINSIEDELN EN ST. GALLEN

De laatste jaren worden door de grote bibliotheken steeds meer manuscripten gedigitaliseerd. Hierdoor kan iedereen die zich bezighoudt met handschriftenonderzoek nu gemakkelijk inzage krijgen in manuscripten die anders alleen voorhanden waren als kostbare boeken met de kopieën van de in de bibliotheken bewaarde perkamentfolio's. Ik denk hier bijvoorbeeld aan het manuscript Einsiedeln 121, dat in boekvorm in twee delen is uitgegeven, waarvan het ene deel de kopieën van de folio's bevat en het andere deel een uitgebreide studie van het handschrift met de alfabetische inhoudsopgave. Nu er steeds meer handschriften gedigitaliseerd worden, is het voor iedereen, die geïnteresseerd is in oude handschriften, gemakkelijk om deze in te zien, en waar mogelijk ook te downloaden.

Een aantal jaren geleden heb ik een begin gemaakt met mijn zoektocht naar de adiestematische manuscripten met misgezangen. In de virtuele bibliotheek van St. Gallen vond ik diverse handschriften die de gezangen van het kerkelijk jaar bevatten. Achtereenvolgens heb ik hier aangetroffen: Einsiedeln 121, St. Gallen 338, 339, 342, 359 (ook bekend als Cantatorium), 374 en 375. In deze handschriften treffen we de misgezangen voor het kerkelijk jaar aan, zij het dat de ordening van deze gezangen in de loop der eeuwen gewijzigd is. Weliswaar beginnen al deze handschriften met de gezangen voor de 1^e zondag van de Advent (behalve Einsiedeln 121, waarvan de eerste folio's ontbreken en St. G. 359, waarvan de eerste 21 folio's voornamelijk Alleluia's bevatten), maar verder loopt de ordening van de gezangen in deze manuscripten niet parallel aan het Graduale, zoals wij dat tegenwoordig kennen. Het opzoeken van de gezangen in deze digitale manuscripten is dus een tijdrovende bezigheid, vooral als je steeds eerst de virtuele bibliotheek moet opzoeken en daarna in deze bibliotheek moet zoeken naar het juiste manuscript.

Al deze handschriften zijn te downloaden, weliswaar folio voor folio, wat enorm veel tijd kost, maar die tijdsinvestering loont de moeite, want nu heb ik deze handschriften op mijn PC opgeslagen en in een handomdraai kan ik deze handschriften raadplegen. Maar de behoefte ontstond om gericht te kunnen zoeken, zonder urenlang een handschrift door te spitten, op zoek naar dat bepaalde gezang. Daarom ben ik begonnen met het maken van een inhoudsopgave van deze digitale manuscripten. Met de inhoudsopgave van het Graduale Triplex als uitgangspunt heb ik deze handschriften folio voor folio uitgeplozen en genoteerd waar de betreffende gezangen van het G.T. te vinden zijn. Zo heb ik alle gezangen voor het kerkelijk jaar, zoals deze voorkomen in het G.T. in een inhoudsopgave voor de hierboven genoemde manuscripten verwerkt. Op deze manier kan ik dus elk willekeurig gezang in het G. T. via deze inhoudsopgave zonder probleem binnen enkele minuten terugvinden in de handschriften.

Bij het herschrijven van de Gregoriaanse gezangen in de kwadraatnotatie tracht ik zoveel mogelijk de notatie van de manuscripten weer te geven. Einsiedeln 121 is het meest volledige handschrift, maar toch ontbreken in dit handschrift van diverse gezangen de neumen, terwijl deze wel te vinden zijn in de andere hierboven genoemde manuscripten. Van sommige gezangen ontbreken in alle manuscripten de neumen. De voornaamste reden hiervoor is dat deze gezangen van latere datum zijn Dit overzicht geeft mij de mogelijkheid om binnen enkele ogenblikken in bovengenoemde manuscripten de desbetreffende gezangen op te zoeken en het neumenschrift met elkaar te vergelijken.

J. Lipsch

Het gehele artikel met voorbeelden alsook een uitdraai van het overzicht is te bestellen bij de samensteller: J.J.A. Lipsch, Houtstraat 55, 6343 BJ KLIMMEN. 045 – 4052840 E.: jan.lipsch@kpnmail.nl

Jeugdkoor Sing4U, uit Stramproy: **HOE IS HET ONS VERGAAN SINDS HET DA CAPO PROJECT?**

Zo'n 25 jaar geleden werd er in Stramproy een kinderkoor opgericht: De vrolijke nootjes. Dit koor heeft een paar jaar goed gedraaid, met gemiddeld 20 kinderen. Na ca. 15 jaar nam het ledental gestaag af. Toen ik in 2007 het koor overnam, hadden we 15 kinderen en dat liep terug naar 12 – 10 kinderen. We hadden het gevoel te trekken aan een dood paard.

Toch zijn we blijven zingen en zijn we nu, na 5 ½ jaar hard werken, een zeer bloeiend koor. Op het moment tellen we 44 leden, allemaal meisjes. Onze jongste is 8 jaar en onze oudste 16 jaar. Een probleem is dit grote leeftijdsverschil niet: we zijn een sociaal zeer sterke groep. De kleinsten trekken naar de oudsten en andersom. Wat ons "geheim" is?

Er is natuurlijk geen bewijs voor, maar we hebben wat veranderingen doorgevoerd:

We hebben onze naam veranderd. Waren we vroeger: kinderkoor De Vrolijke Nootjes, nu heten we: Jeugdkoor Sing4U. We hebben geen universele kleding meer. Ieder komt naar een optreden, gewoon in zijn/haar mooie kleren. Alleen met een wat officiëler optreden, zoals bijvoorbeeld kerstmis, hebben we een dresscode: zwart/wit met een tintje rood. Heel sfeervol en toch modern.

We zingen vóór in de kerk, naast pastoor. We zingen eens per maand in de kerk, maar laten ons ook horen tijdens andere activiteiten in het dorp. Ons repertoire is zo uitgekozen, dat we het in de kerk kunnen zingen, maar ook buiten de kerk om. Ons programma bevat (buiten de vaste gezangen om) voornamelijk wereldlijke muziek en is zeer gevarieerd: Nederlandstalig, Engelstalig, Duitstalig, eenstemmig, tweestemmig, soms driestemmig, 2-, 3-, 4-stemmige canons, gospels, musicalliedjes, kinderen-voor-kinderen liedjes, popmuziek van vroeger, popmuziek van nu.

Dit alles is alleen maar mogelijk omdat we van onze pastoor die vrijheid hebben gekregen. Het vertrouwen hebben gekregen dat ook wereldlijke muziek in de kerk gezongen kan worden, mits goed uitgezocht.

Uiteraard kwamen de leden niet meteen aanrennen met deze omslag. We hebben ons eerst moeten bewijzen, moeten bewijzen dat we niet meer dat ietwat 'oubollige' kinderkoor waren. Toen het koor 20 jaar bestond, hebben we een reünieconcert gegeven. We hebben alle oud-leden uitgenodigd en samen met hen een repetitiedag gehouden met gezamenlijke lunch. 's Avonds hebben we een concert gegeven, bestaande uit het jeugdkoor, het reüniekoor en diverse muziek jeugdgroepen uit Stramproy. Een zeer geslaagde dag.

In 2011 hebben we een meezingdag gehouden. Dit was onze doorbraak!

We bestonden uit 15 leden en ieder lid moest één of twee vriendjes of vriendinnetjes meenemen op deze meezingdag. Er kwamen 13 meiden mee om deze dag met ons te zingen.

's Ochtends studeerden we drie leuke liedjes in, daarna hadden we een gezamenlijke lunch.

's Middags hadden we een concertje voor alle ouders. Eerst met alle meegekomen kinderen

en daarna met het bestaande koor alleen. Na afloop kregen alle deelnemers een folder van het koor mee. Acht nieuwe kinderen hebben zich ingeschreven na afloop van deze dag.

Hierna is het vanzelf gaan groeien. Mond op mond reclame is de beste reclame die je kunt hebben. De leden nemen nu vriendinnetjes mee, omdat het zo leuk is op het koor. Ouders komen hun kind aanmelden omdat ze gehoord hebben dat het zo leuk is bij ons koor.....

Wat doen we aan extra dingen voor onze leden:

Op het einde van het schooljaar luiden we samen de vakantie in. De vier oudste meiden van het koor regelen helemaal zelf een fantastisch leuke middag. Dit heeft al geleid tot een speurtocht, een spellentocht, een zwempartij en met als afsluiting bijna altijd een barbecue. Op initiatief van een van onze oudste leden, zijn we dit jaar gestart met een Nieuwjaarsontbijt. Zo geslaagd, dat we besloten hebben dat er weer een traditie binnen ons koor geboren was. Ieder lid - groot en klein - binnen ons koor heeft zijn taak; We zetten gezamenlijk alle spullen klaar voor de repetitie. Na afloop, ruimen we samen op. Een van de leden heeft het klapperbeheer op zich genomen. Zij zorgt dat alle klappers telkens up-to-date zijn en regelt dat er voor elk nieuw lid een klapper is.

Onze twee pianistes zijn 17 en 15 jaar. Een ideale leeftijd, want zij voelen de groep goed aan. Het zijn twee verstandige meiden, met wie ik goed kan sparren. Ze helpen ook vaak met het meerstemmig instuderen van nieuwe liedjes.

We hebben momenteel een mooie werkgroep, bestaande uit een vijftal dames. Ook de ouders worden regelmatig ingezet om spullen mee te slepen en op te bouwen of simpelweg om ons ergens naar toe te rijden. Kortom, binnen ons koor heeft iedereen zijn/haar verantwoordelijkheid: jong/oud, zingend lid/ouder, pianist/dirigent, werkgroep lid.

Natuurlijk besef ik dat het tij kan keren, maar op dit moment geniet ik van een bloeiende, inspirerende groep.

Diana Heijmans-Cuijpers
Dirigente Jeugdkoor Sing4U, Stramproy

NIEUW BESTUURSLIDS STELT ZICH VOOR

Mijn naam is Roderick van Attekum. Ik ben 25 jaar geleden geboren in Maastricht. Mijn jeugd speelt zich af in Meerssen. Daar ben ik al jong in contact gekomen met muziek. Van mijn zesde tot twaalfde jaar ben ik lid geweest van de Meerssener Nachtegalen. Als sopraantje heb ik daar mooie ervaringen mogen opdoen. In prachtige kerken hebben we de liturgie mogen opluisteren. Met name de reis naar Salzburg met een concert in de Dom aldaar was een belevenis. Ook memorabel was de opera 'Hänsel und Gretel' waarmee we optraden in de grote theaters van Nederland. Bij de Meerssener Nachtegalen heb ik mijn muziekbasis meegekregen. Wekelijks repeteren en extra zangoefening en stemvorming.

Op de middelbare school heb ik een aantal jaren deelgenomen aan het Stella Maris Cabaret. Naast acteren heb ik daar, vanuit mijn lidmaatschap bij het Showkoor, ook gezongen. Meestal liederen met een humoristische inslag. Tijdens mijn filosofie- en theologiëstudie op het Grootseminarie Rolduc kwam de kerkmuziek weer (meer) op de voorgrond. Gedurende de gehele opleiding was ik cantor in de vele vieringen. Bovendien mocht ik een viertal jaren koordirigent zijn. Op Rolduc ben ik meer vertrouwd geraakt met het Gregoriaans. Enkele semesters stond bij het vak muziek het Gregoriaans centraal. Verder heb ik van Pastoor Smeets extra zanglessen gekregen.

De muziek speelt dus een rode draad in mijn leven. Als misdienaar in de Basiliek van het Allerheiligste Sacrament te Meerssen kon ik altijd genieten van de mooie missen van bekende componisten. Bovendien heb ik ook een tijd lang trompet en piano gespeeld, maar jammer genoeg is dit tijdens mijn seminarietijd op een laag pitje komen te staan.

Op 27 oktober 2012 ben ik transeunt diaken gewijd in de abdijkerk van Rolduc. Als diaken ben ik werkzaam in de parochies van Sint Servaas en Sint Anna-Lambertus te Maastricht. Deo volente word ik eind mei van dit jaar tot priester gewijd. Naast mijn parochiewerkzaamheden hoop ik ook mijn steentje te kunnen bijdragen aan de Sint Gregoriusvereniging in het Bisdom Roermond. Op 22 november jl. ben ik benoemd als lid van de Algemene Vergadering.

IN MEMORIAM HANS BESSELINK

Op 16 december 2012 is ons oud-bestuurslid Hans Besselink op 81-jarige leeftijd overleden.

Hans was de oudste in een gezin van acht kinderen en groeide op in Dieren. Zijn middelbare schoolopleiding kreeg hij aan het seminarie in Apeldoorn en het gymnasium in Arnhem.

Zijn muzikale talenten werden ontwikkeld door zijn ouders en orgellessen op het seminarie. Hij begeleidde al snel zijn vader als organist bij het kerkelijk zangkoor in Dieren. Daarnaast was hij zelf dirigent van diverse koren. Hij heeft jaren als jurist in het bedrijfsleven gewerkt en toen het in de jaren zestig minder ging in het zakenleven, schoolde hij zich om aan het conservatorium in Maastricht en kon hij zijn muzikale hart volgen.

In Maastricht kreeg hij een aanstelling als docent, adjunct-directeur en later als directeur. Als componist heeft hij menig kerkmuzikale composities geschreven, voor zowel instrumentale ensembles als koren. Ook schreef hij motetten op Latijnse teksten en liederen in de bekende Cantatorium serie. De zettingen van Psalm 89 en Psalm 130 zijn ook opgenomen in de bundel 'Gezangen voor Liturgie' en in het antwoordsalmenproject 'U zoekt mijn hart' (I).

Als directeur van het Conservatorium was hij in 1984/1985 lid van de commissie Pausbezoek aan Limburg en verleende hij medewerking aan de vorming van het ad-hoc samengesteld blazersensemble voor de begeleiding van de koor- en volkszang tijdens de pausmis op het vliegveld Beek.

Van 1991 tot 2007 was hij bestuurslid van de NSGV van het bisdom Roermond. Vanaf 1994 was hij mede actief voor de CEDAME, de Europese Conferentie van Kerkmuziekorganisaties. Hans Besselink was een groot liefhebber van het gregoriaans en vond het jammer dat het Latijn, cq. het Gregoriaans, minder gezongen werd.

Voor zijn verdiensten voor de kerkmuziek werd hij bij zijn afscheid benoemd tot ridder in de Orde van Sint Sylvester.

Voor zijn vele jaren inzet is het bestuur van de SGV bisdom Roermond hem zeer dankbaar. Zijn kerkmuzikale composities zijn mede een blijvende herinnering aan hem. Dat hij moge rusten in vrede.

Foto: Frank Dupont

TACHTIG JAAR KERKMUZIEK

Tachtig jaren lang wekelijks kerkmuziek beoefenen. Een bijna onvoorstelbare lange periode. Een tijd waarin er in kerk en samenleving enorm veel gebeurd is. Tijden van oorlog en tijden van vrede. Tijden van armoede en tijden van rijkdom. Tijden van het Latijn en tijden van Latijn en de Nederlandse taal. Ook in de kerkmuziek is er in deze tijdsspanne een enorme variëteit aan stijlen en stromingen voorbij gedreven. En binnen de kerkgemeenschap zijn er heel wat mensen gekomen en weer gegaan. Zo af en toe zijn er van die mensen waar voor je diepe bewondering moet hebben. Die zangers of zangeressen die hun hele leven al in dienst van de kerkmuziek zijn.

Zo iemand als dhr. Piet Niessen uit Kessel-Eik. In februari jl. is hij 90 jaar geworden en al vanaf zijn 10de jaar wekelijks zanger en later dirigent

in de kerk. In het bezit van alle mogelijke muzikale decoraties maar vooral in het bezit van een onschatbare levenservaring. Een "tenor" stem (betekent: "Hij die vasthoudt"), gevormd door een terdege scholing op jonge leeftijd. Een scholing waardoor zijn stem ook nu nog gehoord mag worden. Dhr. Niessen is zomaar een voorbeeld van een generatie mensen die langzaam gaat verdwijnen. Een generatie met een schat aan verhalen en ervaringen. Piet, bedankt voor jouw inzet en vasthoudendheid. Wij hopen dat je nog lang kunt genieten van het voorrecht om kerkmusicus te zijn.

Ad Voesten

Foto P. Niessen

In bovenstaand artikel is er sprake van verhalen en ervaringen uit het verleden met de kerkmuziek.

De redactie van Koorgeleide is geïnteresseerd in verhalen (en foto's) uit het verleden over Limburgse kerkmusici en geestelijken die in de kerk- en muziekcultuurgeschiedenis een opvallende rol hebben gespeeld. Hebt u een dergelijk verhaal of herinnering? Schrijf het op en stuur het naar Koorgeleide. Wellicht kunnen wij het dan publiceren.

PAUSELIJKE ONDERSCHIEDINGEN VOOR KOORZANGERS

Twee jubilarissen Gemengd kerkelijk Zangkoor Berg en Terblijt.

In september kregen Lud Starmans en Jean Smeets de Pauselijke onderscheiding Bene Merenti opgespeld voor 60 jaar koorzang. Lud Starmans (tenor) is tevens voorzitter en in het verleden ook jaren lid van de muziekcommissie geweest. Hij zingt ook solo's in het koor. Daarnaast is hij koster in de kerk en helper bij begrafenissen. Jean Smeets (bas) zingt óók zijn solo partijen en heeft meegeholpen bij de renovatie van de parochiezaal.

Onderscheiding in Houthem St.Gerlach

Ook de heer Willy Voncken kreeg de pauselijke onderscheiding Bene Merenti uitgereikt.

Hij viert zijn 65-jarig jubileum bij het kerkkoor. Tevens is hij innig verbonden met Brassband St.Gerlach. Naast het zingen heeft hij in al die jaren ook diverse bestuursfuncties vervuld en heeft hij zich verdienstelijk gemaakt als acteur bij toneeluitvoeringen van het koor.

NOOT-ZAKEN

Een Nederlands "in paradisum"

In het jaar 2012 heeft de SGV een studiemap gepresenteerd ten behoeve van de uitvaartliturgie. Deze map is, om niet, beschikbaar gesteld aan alle dirigenten van ons bisdom. In deze map staat het lied "Moge de engelen, boden van licht" op tekst van Niek Schuman en op muziek gezet door Gert Landman. (studiemap nr.19)

Nu is de gregoriaanse oervorm eigenlijk niet te overtreffen in sfeer en tekst. Want wie wil bij zijn of haar heengaan niet begeleid worden door een hemelse engelschaar en ontvangen

worden door hen die ons voorgingen om gebracht te worden naar de heilige stad Jeruzalem. Dat is namelijk wat we in de Latijnse versie letterlijk zingen.

Hoe krom klinkt dan ook de Nederlandse versie in Gezangen voor Liturgie nr. 522 waar onder de oermelodie geforceerd een Nederlandse vertaling wordt geplakt die op geen enkele manier recht doet aan de natuurlijke verbintenis tussen de oorspronkelijke Latijnse tekst en de bijpassende melodie.

Gelukkig hebben Niek Schuman en Gert Landman dit manco voor eens en voor altijd recht gezet. De vrije tekstbewerking van het "in paradisum" is een prachtig staaltje vertaalwerk. Waarin de kern van de oertekst volledig tot zijn recht komt en naar onze tijd vertaald is. Begrijpelijk en aangrijpend, troostend en vreugdevol.

De melodie volgt de tekst in een, net als bij het gregoriaans, vrij zwevend ritme. De begeleiding is subtiel en soms zelfs toonschilderend.

Al met al is dit lied in al zijn eenvoud een juweeltje om te zingen en om te beluisteren.

En dat is waar het bij een laatste afscheid om draait. Nederigheid en eenvoud.

A.V.

Een uitgave van Boekencentrum Zoetermeer, uit de serie "Zingend geloven" 6, nr. 107, blz.158.

NIEUWS VNK-LIMBURG

Op 25 mei a.s. wordt de tweede Koor cd Award uitgereikt in het Munttheater in Weert. De Koor cd Award is een initiatief van de VNK Limburg. Het is eigenlijk een alternatief voor het Limburgs Korenfestival. Bij een korenfestival treden koren op voor een jury, worden ze ter plekke beoordeeld en die beoordeling is ook bekend bij de andere koren. Het blijkt dat veel koren dat niet zo prettig vinden. Dat geldt in sterke mate voor kerkkoren die gericht zijn op het opluisteren van eucharistievieringen en niet gericht op het behalen van prijzen.

Het hebben van een eigen cd als herinnering of als oefenmateriaal is interessant voor een koor. Diverse kerkkoren hebben dat ook ontdekt en hebben via de VNK een cd opgenomen. Sommige koren hebben dat al voor de tweede keer gedaan. Koren die een cd opname laten maken, doen automatisch mee aan de wedstrijd en maken kans op een Koor cd Award. Zonder dat ze de jury zien en dus ook zonder stress. De SGV Roermond heeft in het kader van de Koor cd Award een extra prijs toegezegd van 150 euro voor de beste kerkkoor cd. De kerkkoren die kans maken op de extra prijs, zijn:

Schola Gregoriana, Kluis Geleen
Herenkoor St. Joseph, Hout-Blerick
Zangkoor Harmonia, Simpelveld
Dameskoor st. Catharina, Grevenbicht

Gemengd kerkelijk zangkoor Sint Caecilia uit Nieuwenhagen
Gemengd Kerkelijk Zangkoor St. Cecilia uit Nieuwstadt
Don Bosco, Heugemerveld, Maastricht
Gemengd Kerkelijk Zangkoor St. Caecilia, Grevenbicht
Sankt Caecilia Chor, Laffeld
Dameskoor de Kluis, Geleen
St. Caecilia uit Leut
Rejoice, Nieuwenhagerheide

Ja, u ziet het goed; er is ook een koor bij uit Belgisch Limburg en een uit de Nederlands-Duitse grensstreek. Enthousiasme willen we niet afremmen en we noemen ons nog altijd een gastvrije provincie!
Naast de prijs van de SGV Roermond dingen de kerkkoren natuurlijk ook mee naar de Koor cd Award en nog een aantal andere prijzen.

Wie de gala-avond wil bezoeken kan gratis kaarten bestellen via de website van de VNK (ga naar www.vnk-limburg.nl, klik op 'jaarprogramma' en dan op '5. Koor CD Award'). Bent u nieuwsgierig geworden en wilt u ook van uw koor een cd opname laten maken? Neem dan een kijkje op onze website. Wilt u de deelnemers eens zien en beluisteren? Ga dan naar <http://koorcd-sez.blogspot.nl>. U komt dan op de site waar alle koren te zien en te horen zijn.

**Stichting Verenigde Nederlandse
Korenorganisaties Limburg**

**HUIS VOOR
DE KUNSTEN
LIMBURG**

Kapellerlaan 36
6041 JC Roermond
Tel.: 0475 - 399 268

NAGEKOMEN JUBILARISSEN UIT 2012

ONDERSCHEIDING IN BRONS

Heibloem	<i>H.Isidorus</i>	Mr.L.Leenders
Limbricht	<i>Schola Cantorum Sanctum Michaël</i>	Mr.L.Schreijen

ONDERSCHEIDING IN ZILVER

Heerlen	<i>H.Franciscus v.Assisie</i>	Mr.A.v.Hout
Heibloem	<i>H.Isidorus</i>	Hr.J.Reynders
Mook	<i>H.Antonius Abt</i>	Mw.A.Albers-Holleman, Mw.Tr.Daamen-Paulussen, Mw.I.Vossen-Schunck
Venlo	<i>St.Antonius Abt</i>	Mw.M.Wijnen-v.Ulft

ONDERSCHEIDING IN GOUD

Heerlen	<i>H.Gerardus Majella</i>	Mw.E.v.Hulten,Mw.B.Haagmans
Melick	<i>H.Andreas</i>	Mw.M.Wolters
Nieuwstadt	<i>H.Johannes de Doper</i>	Mw.B.Wielders

ERETEKEN VOOR BIJZONDERE VERDIENSTEN

Heerlen	<i>H.Gerardus Majella</i>	Mw.S.Vromen,Hr.L.Raats
Kerkrade	<i>H.Jozef</i>	Hr.P.De Bruijn
Maasbracht	<i>H.Gertrudis</i>	Hr.H.Maessen
Oud-Geleen	<i>HH.Marcellinus/Petrus</i>	Mw.AM.E.Spaan-Beekes,Hr.J.G.J.Cals

OVERIGE HULDIGINGEN D.M.V. EREDIPLOMA EN/OF KAARS

Kerkrade	<i>St.Jozef</i>	Hr.P.de Bruijn
Nieuwstadt	<i>H.Johannus de Doper</i>	Hr.H.Bessemers

Het diocesaan bestuur wenst alle hiervoren vermelde koren en koorzangers van harte proficiat met de hun toegekende onderscheiding vanwege hun kerkmuzikale trouw aan de lofzang Gods.

KOORSECRETARIS - DIRIGENT - ORGANIST

- Aan alle parochiegeestelijken wordt één exemplaar van 'Koorgeleide' toegezonden.
- Elke koorsecretaris in de parochies ontvangt eveneens één exemplaar om dit binnen het koor te laten rouleren. **Mocht de adressering van het koorsecretariaat niet (meer) juist zijn, gelieve dit dan te melden aan het diocesaan secretariaat SGV.**
- Een persoonlijk abonnement voor 2 nummers per jaargang is mogelijk door € 7,- per jaar over te maken op ons postbanknummer (zie onder).

LEDEN VAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN DE SINT-GREGORIUSVERENIGING IN HET BISDOM ROERMOND

Mgr.R.H.M.Maessen, voorzitter,

Wijngaard 11, 6017 AG Thorn, tel. 0475-561410 e-mail: rhm_maessen@hetnet.nl

Drs. E. Smeets pr., vicevoorzitter

Kerkberg 7, 6374 ES Landgraaf (045-5312378)

Mr. Drs. J. Hoorens, secretaris

Beijerstraat 13, 6118 CS Nieuwstadt (046-4853969)

Drs. G. Moonen, penningmeester,

Bob Boumanstraat 26, 6042 EH, Roermond (0475-386772 werk)

E.H. R. van Attekum, Dr. Van Kleefstraat 12, 6217 JJ Maastricht (043-3432929)

J. Halmans-Gommans, Matterhornlaan 13, 5801 KH Venray (0478-583806)

Mw. A. Jansen, Hondstrsst 16, 6211 HX Maastricht (043-3216892)

J. Steijvers, Aldenhoven 28, 6093 HB Heythuysen (0475-496456)

L. Stultiëns, Schaapsweg 25, 6077 CD St.Odiliëenberg (0475-533332)

C. Tonnaer, Broekstraat 20, 6085 HG Horn (0475-582276)

A. Voesten, Molenstraat 7, 5975 AE Sevenum (077-3662479)

Sint-Gregoriusvereniging in het bisdom Roermond (SGV)

Postadres: Postbus 470, 6040 AL Roermond
(ook voor het aanvragen van onderscheidingen)

Bezoekadres: Swalmerstraat 100, 6041 CZ Roermond
*(secretariaat en documentatiecentrum zijn op werkdagen te bezoeken,
cq. telefonisch te bereiken tussen 14.00 en 17.00 uur).*

Telefoon: 0475-386725 / fax: 0475-386797

Website: www.sgvroermond.nl

E-mail: sgv@bisdom-roermond.nl

Bankrelaties: Fortis Bank: 22.98.52.599 en Postbank: 1028074,
beide t.n.v. 'Sint-Gregoriusvereniging, postbus 470, 6040 AL Roermond'

NSGV

Bezoekadres: Koningin Wilhelminalaan 3, 3818 HN Amersfoort

Telefoon: 030-2331010

Website: www.nsgv.nl

E-mail: info@nsgv.nl

